

DİVAN EDEBİYATI (TEST – 2)

1. Aşağıdakilerden hangisi sade nesirle yazılan bir eser **değildir**?

- A) Sinan Paşa - Tazarrunname
- B) Kul Mesut – Kelile ve Dimme
- C) Evliya Çelebi – Seyahatname
- D) Mercimek Ahmet – Kabusname
- E) Katip Çelebi – Cihannüma

2. Divan edebiyatında şairler hakkında bilgi veren eserlerdir. Bugünkü anlamıyla edebiyat tarihi türü olan biyografi türüne benzerlik gösterir. Sadece şairler için değil, farklı meslekler, ünlü kişiler için de yazılır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Seyahatname
- B) Münşeât
- C) Vakayiname
- D) Tezkire
- E) Siyer

3. I. Gazel

II. Kaside

III. Mesnevi

IV. Kıt'a

V. Müstezat

Yukarıda numaralanmış Divan edebiyatı nazım biçimlerinin ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fars edebiyatından alınan nazım biçimleri olmaları
- B) Beyit sayılarının aynı olması
- C) İlahi aşkı konu almaları
- D) Uyak düzeninin aa/ba/ca/da.... şeklinde olması
- E) Beyitlerle kurulan nazım biçimleri olmaları

4. Divan şiirinin en yaygın şiir türüdür. Divan

I

edebiyatının en sevilen şiirleri bu alanda verilmiştir. Aruzun her kalıbıyla yazılır.

II

En az 5, en çok 15 beyitten oluşur.

III

Uyak düzeni aa/bb/cc... şeklindedir.

IV

Gazellerin en güzel beytine şah beyit denir.

V

Yukarıdaki numaralanmış bilgilerden hangisi "gazel" için **yanlıştır**?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdakilerden hangisi "gazel" için **yanlıştır**?

- A) Gazel konu yönünden Halk şiirindeki "koşma"ya benzer.
- B) Gazellerin özel bir adı yoktur; daha çok redifleriyle adlandırılırlar.
- C) Genellikle gazellerin beyitleri arasında konu bütünlüğü vardır.
- D) Gazelde şairin mahlası son beyitte geçer.
- E) Gazel Arap kökenli bir nazım biçimidir.

6. Bülbül yetişir bağırmı hûn etti figânın
Zapt eyle dehânın

Hançer gibi deldi ciğerim tiğ-i zebânın
Te'sir-i lisânın

Yukarıdaki şiirde olduğu gibi gazelin her dizesine, kullanılan uyağa uymak koşuluyla kısa bir dize ekleyerek oluşturulan nazım biçimidir. "Artmış, çoğalmış" anlamlarına gelir. Divan edebiyatında az kullanılmış bir nazım biçimidir.

Yukarıda örneği ve açıklaması verilen Divan edebiyatı nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaside B) Müstezat C) Muhammes
- D) Şarkı E) Murabba

7. I. Grup

I. Makta

II. Yek-ahenk gazel

III. Hikemi gazel

IV. Gazel-han

V. Beyt-ül gazel

II. Grup

İlk beyit

Konu birliği

Felsefi düşünce

Sazla gazel okuyan

En güzel beyit

Yukarıda numaralandırılmış bilgilerden hangisi karşı-sındakiyle **ilişkilendirilemez**?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Aşağıdakilerden hangisi gazelin matla (ilk beyit) beyitidir?

- A) Benî candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı
- B) Kamû bîmârınâ cânan devâ-yî derd eder ihsan
Niçin kılmaz manâ derman menî bîmâr sanmaz mı
- C) Gamım pinhan dutardım dediler yâre kıl rûşen
Desem ol bî vefâ bilmen inânır mı inanmaz mı
- D) Değildim ben sanâ mâil sen etdin aklımı zâil
Bana ta'n eyleyen gafil senî görgeç utanmaz mı
- E) Gül'î ruhsârına karşı gözümden kanlu âkar sù
Habîbim fasl-ı güldür bû akar sùlar bulanmaz mı

9. Geçti cânânın firâkı cânıma

Tîr-i cevri gibi girdi kanıma

Nâleden bir kimse gelmez yanıma

Söyle ey bâd-ı sabâ cânânıma

cânân: Sevgili firâk: Ayrılık, ayrılık acısı.

tîr-i cevri: Eziyet oku.

nâle: İnleme, feryat.

bâd-ı sabâ: Sabah yeli.

Yukarıdaki şiir için aşağıdakilerden hangisi **söylenmez**?

- A) Şiirin teması ayrılıktır.
- B) Halk edebiyatı gibi dördlükler halinde yazılmıştır.
- C) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- D) "Söyle ey bâd-ı sabâ cânânıma" dizesinde istiare sanatı yapılmıştır.
- E) Farsça tamlamalar kullanılmıştır.

DİVAN EDEBİYATI (TEST – 2)

10. Aşağıdakilerden hangisi Divan nesrinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Dil, konu ve tür yönünden Arap ve İran edebiyatlarının etkisindedir.
B) Konu ve düşünceden çok, söyleyiş güzelliğine önem verilir.
C) Nesir dili tamlamalarla yüklüdür. Söz sanatlarına ve mecazlara önem verilir.
D) Divan nesrinde cümleler kısadır. Noktalama işareti kullanılır.
E) Cümlelere yerleştirilen secilerle (uyaklı sözlerle) şiirdekine benzer bir ahenk yaratılmaya çalışılır.

11. Tarih, geçmişteki belli bir dönemi anlatan,

I

resmi niteliği olmayan yapıtlardır. Vakayiname ise

II

Osmanlı Devleti'nin resmi tarihidir. Tarih yazarına "müverrih", vakayiname yazarına da

III

"vakanüvis" denir. "Vakanüvis" göreviyle

IV

sarayda uzun süre çalışan Naima'nın "Tacü't Tevarih", Peçevi'nin "Peçevi Tarihi"
adlı yapıtları bu türlerin başarılı örnekleri arasında yer alır.

Yukarıda Divan düzyazısıyla ilgili numaralandırılan bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdakilerden hangisi Divan edebiyatında tarih ile ilgili bir eser yazmamıştır?

- A) Hoca Sadettin Efendi
B) Sinan Paşa
C) Peçevi İbrahim Efendi
D) Naima
E) Cevdet Paşa

13. Ünlü kişilerin yaşamöykülerinin toplandığı yapıttır. Biyografinin Divan edebiyatındaki karşılığıdır.

I

İlk tezkire örneği, Ali Şir Nevai'nin, şairlerin yaşamlarını anlattığı "Mecalisü'n Nefais" adlı yapıttır. Latifi'nin

II

III

şairlerin yaşamını anlattığı "Tezkiretü's Şuara" adlı yapıtı süslü nesir örneğidir. Evliya Çelebi'nin

IV

"Tezkiretü'l Evliya" adlı yapıtı da evliyaların yaşamlarının yer aldığı bir tezkiredir. Anadolu sahasında yazılan ilk tezkire örneği ise Sehi Bey'in Heşt Behişt Tezkiresi'dir.

V

Yukarıda "Tezkire" ile ilgili numaralandırılan bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. Yazarların gezip gördükleri yerlerden edindikleri izlenim ve bilgileri aktardıkları yapıtlardır. Amaç, gezilen yerlerin doğal güzelliklerini, toplumsal yaşamlarını, gelenek ve göreneklerini tanıtmaktır. Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" adlı yapıtı bu türün en önemli örneklerinden biridir. Şeydi Ali Reis'in ---- adlı eseri hem bir seyahatname hem de bir anıdır.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mihnet-Keşan B) Tuhfetü'l Haremeyn
C) Miratü'l Memalik D) Cihannüma
E) Fezleke

15. I. Grup

- I. Latîfî
II. Aşık Çelebi
III. Ahdi
IV. Ali Şir Nevai
V. Sehi Bey

II. Grup

- Heşt Behişt
Mecalisü'n Nefais
Tabşiratü'n-Nuzama
Gülşen-i Şuara

Yukarıda tezkire türünde eser veren sanatçılarla bazı eserler verilmiştir.

I. grupta verilen sanatçılarla II. gruptakiler eşleştirilirse hangi sanatçı dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. Elçi anlamına gelen bu eserlerde; elçilerin gittikleri memleketler hakkında yazdıkları eserlerdir. En tanınmış örneği, Yirmisekiz Çelebi Mehmet'in yazmış olduğu ----- adlı eseridir

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Paris Sefâretnâmesi B) Şikayetnâme
C) Avrupa Mektupları D) Frankfurt Seyahatnamesi
E) Tuhfetü'l Haremeyn

17. I. Peygamberimizin hayatını ve eserlerini anlatan eserlerdir.

II. Hz. Peygamberin fiziki ve ruhi özelliklerini anlatan eserlerdir.

III. Şehzadelerin doğumları dolayısıyla yapılan şenlikleri ve sünnet törenlerini anlatan eserlerdir.

IV. İçinde seçme yazıların bulunduğu el yazması defterlerdir.

V. Divan edebiyatında öğüt vermek amacıyla atasözlerin derlendiği kitaplardır.

Aşağıda verilen türlerden hangisinin yukarıda açıklaması yoktur?

- A) Surname B) Mecmua
C) Pendname D) Siyer
E) Velayetname

<http://edebiyatokulu.com/> tarafından hazırlanan bu soruların başka bir WEB sitesinde yayımlanması ya da herhangi bir kaynaktan kullanılması kesinlikle yasaktır...

DİVAN EDEBİYATI (TEST - 2)

CEVAP ANAHTARI

1	A	7	A	13	D
2	D	8	A	14	C
3	E	9	C	15	B
4	D	10	D	16	A
5	C	11	E	17	E
6	B	12	B		